

2016. április 10. – Húsvét 3. vasárnapja
Jn 21,1-19 – „Szeretsz-e engem?”

A János-evangélium e záró fejezete számos kérdést vetett és vet fel a szöveg teológus és nem-teológus olvasói számára egyaránt. Hozzátoldás-e, vagy az evangélium szerves része, esetleg kiegészítője ez? Hogyan értelmezhetők olyan szimbólumai, mint például Péter meztelensége, a kifogott halak száma (153), s egyáltalán Péter és a tanítványok éjszakai halászása? Ki a *szeretett tanítvány*, s ha ő, mint ahogy közkeletűen ismert, maga János, az evangélista, akkor ki az itt olvasható történet elbeszélője? (A textus eltérő fordításaiból adódó eltérő jelentésekről nem is beszélve.) Mivel azonban nem vagyok jártas e fontos teológiatörténeti kérdésekben, a szövegnek csupán egyik lehetséges örömeztetésére koncentrálok, arra, amelyik megszólaltatható a biblia nem-professzionális olvasói számára is.

Számomra ez Péter hitvallása és kiválasztása a pásztorszerepre. Péter háromszoros hitvallása (15-17. v.) nem más, mint korábbi háromszoros tagadásának (Jn 13,38 és 18,17-27) ellentétes előjelű megismétlése. Mintha kérdéseivel – „Szeretsz-e engem?” – Jézus nyilvános alkalmat adna Péternek arra, hogy a szeretet megvallásával eltörölje korábbi gyáva árulását, és újjáteremtse kapcsolatát az Úrral. Péter pásztorszerepe jelölése is – „Legeltesd a bárányaimat!” – a szeretetnek e nyilvános megvallásához kötődik. A hitvallásnak ezt a kitüntetettséget (mind a bűnök felülírásához, mind az Istenhez fűző kötelék, a religio helyreállításához, mind pedig a pásztori feladat elnyeréséhez) az is aláhúzza a történetben, hogy Péter maga nem ismeri fel Jézust (jóllehet harmadik eljövetele volt az már akkor). Pontosabban nem Péter ismeri fel Jézust, hanem *a szeretett tanítvány* az, aki megsúgja neki: „Az Úr van ott!” A felismerés, az Istenre ismerés karizmája nem az övé tehát. Az ő karizmája jobban hasonlít az átlagkeresztény ajándékára, az önféltő gyávaság és az önfeláldozó szeretet ellentétes vonzásából fakadó lelki küzdelem képességére. Arra, hogy ha gyávaságunk miatt időről-időre elveszítjük is Istent, hitvallásunkkal időről-időre vissza is találhatunk hozzá.

Számomra ehhez adnak biztatást Péter jelképes történetei (árulásának és hitvallásának dinamikája) – és ennek lehetőségét teremti meg a végtelenül nagylelkű Isten.

Berta Erzsébet, Debrecen